

EvyShop - Tháng 6/1013, tờ The Guardian đã gây “sốc” khi tiết lộ, căn bệnh ung thư vòm họng của nam diễn viên Michael Douglas không phải do thuốc lá hay rượu gây ra mà là do lây nhiễm virus HPV khi quan hệ tình dục bằng miệng.

Mặc dù ngay sau đó, tài tử Hollywood đã lên tiếng phủ nhận thông tin này nhưng nhiều người vẫn “bán tín, bán nghi” và bắt đầu e dè với “oral sex” - kiểu “yêu” vốn rất được yêu thích trong đời sống phòng the.

Ảnh minh họa

Virus HPV gây ung thư vòm họng

Từ lâu, Human Papilloma Virus (viết tắt là HPV) đã được biết đến là nhóm virus gây ung thư tử cung ở phụ nữ; có trên 100 loại HPV, nhưng chỉ khoảng 15 loại được xác định có hại cơ thể con người. Riêng HPV-16 và HPV-18 có khả năng nhiễm sâu vào cổ tử cung, làm thay đổi mô tử cung và gây bệnh ung thư cổ tử cung. Tuy nhiên, không dừng lại ở đó, nhiều phát hiện gần đây cho thấy, nhóm virus này là nguyên nhân gây ra nhiều loại ung thư khác như: ung thư âm đạo, ung thư âm hộ, ung thư hậu môn, ung thư dương vật, ung thư đầu và cổ (trong đó có vòm họng).

Ung thư vòm họng do HPV gây ra có xu hướng tấn công những người đàn ông hút thuốc, uống rượu trong độ tuổi từ 50 đến 60. Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh Mỹ ước tính rằng, mỗi năm ở Mỹ, hơn 2.370 trường hợp ung thư vòm họng mới liên quan đến HPV được chẩn đoán ở phụ nữ và khoảng 9.356 được chẩn đoán ở nam giới, thường gặp nhiều hơn ở người da trắng. Mặc dù mối quan tâm về sự liên quan giữa ung thư vòm họng và “oral sex” chỉ mới dấy lên thời gian gần đây, sau vụ việc của nam diễn viên Michael Douglas nhưng thực tế, vấn đề này thực chất đã được các chuyên gia y tế nghiên cứu và cảnh báo từ lâu.

Năm 1998, bác sĩ chuyên khoa ung thư Maura Gillison thuộc ĐH Johns Hopkins ở Baltimore (bang Maryland, Mỹ) đã phát hiện bằng chứng cho thấy HPV có thể gây ra hàng chục nghìn ca ung thư vòm họng tại Mỹ mỗi năm. Điều này được phát hiện khi bác sĩ Gillison phân tích các mẫu xét nghiệm khối u tại Trung tâm ung thư đầu và cổ ĐH Johns Hopkins và thấy rằng, HPV có mặt trong 25% số mẫu. Sau đó, nữ bác sĩ này còn sử dụng nhiều phương pháp phân tích khác nhau để tránh nhầm lẫn.

Cô theo dõi các khối u ở giai đoạn đầu, giữa và cuối thời kỳ phát triển và phát hiện HPV không chỉ có mặt ở đó, mà ADN của nó còn xâm nhập vào khối u, sản sinh ra hai loại protein gây ung thư. Qua hai năm nghiên cứu, năm 2000, bác sĩ Gillison thấy rằng, bệnh ung thư miệng do HPV gây ra là một loại bệnh ung thư hoàn toàn khác biệt, bắt đầu từ sâu trong amidan. ADN của HPV có mặt trong hạt nhân của tế bào ung thư và có ít đột biến gen protein p53 hơn bệnh ung thư miệng không liên quan đến HPV và người mắc bệnh ung thư này có khả năng sống sót cao hơn.

Phòng ngừa bằng vắc-xin

Mặc dù đã có nghiên cứu thực tế như vậy nhưng những năm sau đó, ung thư vòm họng có liên quan đến HPV vẫn chưa được chú ý nhiều bởi nhiều chuyên gia ung thư vẫn tỏ ý nghi ngờ nghiên cứu của bác sĩ Gillison. Họ cho rằng có thể HPV tình cờ lọt vào các mẫu xét nghiệm hoặc HPV chỉ là một yếu tố rủi ro. Để chứng minh, trong bảy năm tiếp theo, bác sĩ Gillison và các cộng sự của mình đã kiên nhẫn làm việc với 300 bệnh nhân và thu thập các mẫu xét nghiệm. Năm 2005, cô phân tích các dữ liệu cùng một nghiên cứu sinh. Qua một giờ đồng hồ, kết quả phân tích trên máy vi tính cho thấy, người mắc bệnh ung thư đầu hoặc cổ có khả năng đã bị nhiễm HPV trong miệng và cổ cao gấp 15 lần so với người bình thường.

Năm 2007, bác sĩ Gillison công bố kết quả khẳng định mối liên quan giữa HPV và bệnh ung thư miệng với “một núi” bằng chứng cho thấy HPV là thủ phạm dẫn tới hàng loạt ca mắc bệnh ung thư đầu và cổ. Các nghiên cứu sau đó còn cho thấy, ung thư miệng dương tính HPV và âm tính HPV là hai loại bệnh hoàn toàn khác nhau. Người nhiễm ung thư dương tính HPV thường có nhiều bạn tình, hay quan hệ qua đường miệng và ít hút thuốc hoặc uống rượu. Người nhiễm ung thư âm tính HPV thường là người nghiện rượu và thuốc lá nặng. Cuối cùng, giới y tế quốc tế cũng chính thức thừa nhận công trình của bác sĩ Gillison. Cơ quan Nghiên cứu ung thư quốc tế (IARC) thuộc Tổ chức Y tế thế giới (WHO) tuyên bố có đủ bằng chứng cho thấy HPV gây một số bệnh ung thư miệng.

Mặc dù việc vòm họng nhiễm HPV có liên quan đến hoạt động tình dục qua miệng đã được chứng minh nhưng không giống như ung thư cổ tử cung, y học hiện chưa có xét nghiệm Pap (phết tế bào tử cung) phát hiện virus trong vòm họng. Xét nghiệm Pap là phương pháp kiểm tra những thay đổi trong tế bào của cổ tử cung nhằm sớm phát hiện ung thư cổ tử cung. Xét nghiệm Pap có thể cho biết phụ nữ có nhiễm trùng không, đồng thời, phát hiện các tế bào bất thường ở cổ tử cung, hoặc ung thư cổ tử cung.

Tuy nhiên, một tin tức đáng mừng là người bị ung thư vòm họng do HPV có tỉ lệ khỏi bệnh cao hơn so với những người mắc bệnh từ yếu tố khác. Các nghiên cứu cho thấy, HPV gây bệnh ung thư vòm họng cũng giống như cách nó gây bệnh ung thư cổ tử cung. Nguyên nhân là do ADN của virus tích hợp với ADN người trong hạt nhân của tế bào khỏe mạnh rồi sản sinh ra hai protein có hại là E6 và E7. Chúng bám vào và vô hiệu hóa hai protein chống ung thư quan trọng là p53 và pRb. Trong các ca ung thư dương tính với HPV, virus này vô hiệu hóa p53 nhưng không ảnh hưởng đến gen sản sinh protein này.

Ngược lại trong các ca ung thư âm tính với HPV ở những bệnh nhân nghiện rượu và thuốc lá, gen này bị đột biến, sản sinh ra phiên bản không hiệu quả của protein này. Các chuyên gia nhận định, đây có thể là lý do người nhiễm ung thư dương tính với HPV có cơ hội sống sót cao hơn. Ngoài ra, tuy không có xét nghiệm phát hiện sớm nhưng ung thư vòm họng do HPV gây ra có thể ngăn ngừa bằng loại vắc-xin thông dụng. Hơn 90% ca ung thư miệng dương tính với HPV xuất phát từ HPV-16, chủng virút chính gây bệnh ung thư cổ tử cung. Hai loại vắc-xin chống ung thư cổ tử cung là Gardasil của Hãng Merck và Cervarix của GlaxoSmithKline đều có khả năng ngăn chặn HPV-16. Do đó, trên lý thuyết các bác sĩ đã có vũ khí để chống ung thư miệng dương tính HPV. Vắc-xin này được chỉ định cho người dưới 26 tuổi.

Để “oral sex” an toàn

“Oral sex” - quan hệ tình dục bằng miệng là một trong những kiểu “yêu” được nhiều người thích thú. Trong “màn dạo đầu”, đa số các cặp đôi đều lựa chọn hình thức này. Tuy nhiên, đây không phải là kiểu ân ái được khuyến khích vì nó có khả năng dẫn đến ung thư. Tại Mỹ, số người bị ung thư cổ họng do quan hệ bằng miệng đã lên đến mức báo động. Cứ 1 triệu dân thì 8 người bị bệnh này (năm 1988), đến năm 2004 tỷ lệ này tăng lên 26 người trên 1 triệu dân. Nam giới là người mắc chứng bệnh ung thư cổ họng do liên quan đến virus HPV cao hơn hẳn nữ giới. Để “oral sex” an toàn, các chuyên gia y tế khuyên rằng, chỉ nên quan hệ tình dục bằng miệng với người mà mình tin tưởng; chung thủy và lành mạnh là tốt nhất, không nên quan hệ với nhiều bạn tình. Tuyệt đối tránh “oral sex” khi đối tác có dấu hiệu viêm nhiễm như rạn da, mụn nhọt, lở loét ở bộ phận sinh dục hoặc trong miệng. Sau khi “oral sex”, không nên đánh răng vì có thể tạo nên những vết trầy xước trong miệng, tăng nguy cơ mắc bệnh, chỉ nên súc miệng bằng nước súc miệng sát khuẩn. Nếu thấy các dấu hiệu bất thường ở cổ họng hoặc bộ phận sinh dục, phải lập tức nhờ bác sĩ thăm khám để có hướng điều trị sớm nhất.

Gia Khang (theo Time)